

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhoffera“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tradije se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zázděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Historie Velkopopovicka: Domovník

Macharova č.p. 37 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

Už delší čas společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelíkovského.

Náš seriál doprovázela výstava historických pohlednic VP, která byla podpořena z nadace Kozel lidem. Mohli jste ji tento rok vidět v kavárně Posezení u Andělky nebo ve vestibulu Vzorové lidové knihovny. Také vznikla publikace Domovník I. díl, který je k zakoupení v informačním centru nebo na podatelně OÚ.

Dům č.p. 37 v ulici Macharova je rodinný domek z konce 19. století. Byl přízemní, o dvou bytech s podsklepenou chodbou. Střecha byla sedlová, krytina tašková. U domku byl ještě chlév a mlátek. Za dětství Františka Čelíkovského vlastnila domek rodina Malých a později pak rodina Veselých. Jeden pokoj pronajímali svobodným učitelům.

„Pamatuji se, že pan učitel Svoboda byl výborný člověk; nadšený sokol, výborný zpěvák, řečník, hudebník na

violoncello, ale mazavka až až. Jeho otec měl v Pardubicích menší továrničku na dřevěné hračky. Pan učitel bohužel brzy onemocněl, vrátil se do Pardubic (byl svobodný) a natíral hračky. Mně byl na veselce za svědka, ale to už nepil, jen maloučko,“ vzpomíná František Čelíkovský. ■

Příště: Dům č.p. 38

Domovník – Po stopách čísel popisných

Publikace Domovník (1. díl, č.p. 1 – 30) je k dostání v kavárně Posezení u Andělky nebo na podatelně OÚ.

Přikrmování ptáků na krmítku

Kateřina Kapalová, redakce, zdroj birdlife.cz

Blíží se zima, neškodí si tedy připomenout, jakým způsobem můžeme pomoci ptáčkům, kteří neodletěli do teplých krajín. Odměnou za správnou péči nám bude ptačí cvrkot na krmítku před našimi okny. Pokud se rozhodneme přilepšovat ptáčkům do krmítka, musíme dodržet několik zásad, abychom ptáčkům vinou nesprávného krmení spíše neublížili.

Rizika a doporučení

- Krmíme s mírou, nepřekrmujeme (nevadí, když krmítko bude chvíli prázdné).
- Krmíme hlavně v zimě, při sněhu a nízké teplotě, kdy je těžké si najít dost potravy.
- Mimo zimní období hrozí riziko přenosu chorob, je lepší přizpůsobit zahradu nebo balkon tak, aby ptáci měli dostatek přirozené potravy.
- Pro snížení přenosu chorob je lepší mít více

malých krmítek než jedno velké.

- V případě podezření na nemocného ptáka vyhodíme všechnu potravu a krmítko vydezinfikujeme.
- Krmítko neumísťujeme v blízkosti velkých skleněných ploch, zároveň ho dáváme na přehledné místo, aby ptáci mohli mít přehled o predátorech.
- Nabízíme pestré potravu, chráníme ji před deštěm a sněhem.
- Potraviny z kuchyně (zbytky jídel, pečivo apod.) nesmí být plesnivé, slané, kořeněné nebo připálené.

Čím krmít

Potrava přezimujících ptáků je převážně rostlinná a skládá se zejména ze semen, bobulí. Oblíbená jsou slunečnicová semena, vrbci nebo hrdličky uvítají na krmítku také obilná zrna jako oves, proso a pšenici. Vhodné jsou také lojové koule. Zbytkům z kuchyně se raději vyhněte. ■

Zahradnické okénko: Péče o techniku a nářadí

Vyzkoušela a sepsala **Dana Šinknerová**, foto eshop.reponio.cz

Je konec kalendářního roku a většina prací už je hotová. Pravidelně kontrolujte uskladněné výpěstky a nezapomínejte na přezimující květiny. Dále je třeba prohlédnout, případně opravit zahradní nářadí, aby bylo připravené na příští sezónu. Také technika si zaslouží pozornost.

U veškerých strojů je nutné vypustit provozní kapalinu a očistit pracovní části. Z motorové nebo elektrické pily sundejte řetěz a nechte ho nabrousit. Kovové části strojů očistěte drátěným kartáčem a můžete je naolejovat. Nebudou pak tak snadno rezavět. Ruční nářadí si také zaslouží kontrolu a péči. Poškozené dřevěné

násady vyměňte a kovové části pečlivě očistěte. Nabrušte rýče i motyky. Nezapomeňte ani na malé motyčky, sázecí lopatky, nože a nůžky. Zjistěte si, které nářadí je potřeba vyměnit nebo doplnit a „napište Ježíškovi“. ■

Přehledně uložené nářadí na závěsném systému.

LÉTY OVĚŘENO aneb je dobré mít pořádek

Každá věc má své místo. Když to budete dodržovat, ušetříte si hodně času. Velké ruční nářadí je dobré zavěsit na zeď – je k němu i snazší přístup. V prodejnách je široký výběr závěsných systémů, ale šikovný kutil to zvládne i sám.

Malé ruční nářadí můžete také zavěsit nebo je uložit na police do bedniček či kartonových lísek, vždy jednotlivé druhy společně. Podobně si urovnějte i ostatní zahradní pomůcky jako jsou výsevní misky, sadbovače a další drobnosti. Květináče srovnejte podle velikosti. Nejenže to hezky vypadá, ale hlavně – budete mít přehled.

Příště nashledanou. ■